

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. II. Quâ Formâ Recitandæ sint Horæ Canonicæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

Signanter clericis Societatis Iesu.

7. Essig allat a obligatio gravis, supposita gravitate materia. Qualis est fetur qualiter parva hora.

8. Omittens integrum officium, vel unicum committit peccatum pluribus æquivalens.

9. Nisi internam voluntatem omitteat sapius moraliter interrumperet.

10. Similiter unum tantum committit, licet ad horum titulo ordinis & beneficii teneatur.

11. Vel pluria beneficia possidem.

religiosis ex professione generaliter non addictis officio chori, quales sunt clerici Societatis Iesu.

Obligatio supradictorum est gravis, sic ut peccat mortaliter, qui vel semel tantum omittunt divinum officium, sive totum, sive partem ejus notabilem; utpote violates præceptum in materia gravi, qualis juxta Doctores communissime est quælibet hora etiam parva. Idem est de uno nocturno matutini, qui scilicet æquivaleret parvæ horæ. Vide dicta in materia de peccatis in communi.

Petes I. quot peccata mortalia committat omittens integrum officium? Lessius c. 37. dub. 9. n. 53. putat, quod tot numero, quot sunt horæ; eod quod singulæ sint distincta officia, distinctis temporibus ex præcepto Ecclesiæ persolvenda. Sed rectius Bonacina & alii passim respondent, esse unicum, tamè multis æquivalens: singulæ enim horæ sunt pars ejusdem totalis officii, & præcipiuntur eodem indivisibili præcepto; ideoq; materiæ etiam indivisibili præcepto; ideoq; materiæ etiam indivisibili præcepto, sic ut, qui ex singulis horis aliquid leve, v.g. unum psallium omittit, tandem graviter peccat. Si quis tamen haberet internas volitiones moraliter interruptas, v.g. si aliquoties in die malam voluntatem retractaret, & omiffa unâ parte pœniteret, proponens alteram partem legere, rursusq; relaberetur, multiplicarentur peccata, ratione multiplicationis actuum voluntatis.

Petes II. An peccet duplici peccato, qui omittit horas, ad quas tenetur titulo ordinis simul & beneficii? Affirmant Sanchez, Suarez, Bonacina & alii, peccare scilicet uno peccato contra religionem & altero contra justitiã, ratione beneficii. Sed rectius Henriquez, Azorius, Diana & alii negant: quia beneficiarii, omittentes horas, non peccant contra jus naturalem, vel contra justitiã: sed tantum contra præceptum Ecclesiæ, quæ istam obligationem annexit. Prout nec tenentur jure naturæ ad restitutionem fructuum: sed tantum ex præcepto Ecclesiæ; ideoq; beneficiarii, primis sex mensibus omittentes horas, etsi peccent, non tenentur ad restitutionem fructuum, uti certum est. Similiter habentes plura beneficia non debent pluries dicere horas: sed sufficit, quod semel; prout universalis Ecclesiæ praxis declarat.

QUESTIO II.

Quæ Formâ Recitanda sint Horæ Canonice?

10. Hora sunt recitanda juxta formam breviarii Romani. Nisi consue- tudo assen-

OBLIGATI ad horas canonicas tenentur eas recitare juxta formam à Breviario Romano præscriptam, prout sancivit Pius V. Bullâ, Quod à nobis, præfixâ breviario. In qua tamen excipiuntur Ecclesiæ, ordines & monasteria, quæ tempore, quod ducentos annos antecedat, aliis certis breviariis usa fuerant: proæ sunt multæ illustres Ecclesiæ, & variæ Religiones v.g. Benedictinum, Cathustianorum, Cameltitarum &c. quibus tamen permittitur, ut si Romanum breviarium magis placeat, id in choro dici & psalli possit; dummodo Episcopus & universus Capitulum in eo consentiant, scilicet quoad Ecclesiâ sæculares: quoad monasteria autem Prælati & monasterium.

11. Quamvis sequitur utendo alio breviario, probabilius nequit per alium usum Roman.

Dubitarum autem, an alio breviario utentes possint in privata recitatione pro libitu sequi breviarium Romanum? Probabile est, quod sic, & favet consuetudo: nisi alicubi adsit speciale præceptum in oppositum. Sic Lessius, Portel, Diana & alii. Probabilius tamen est, quod non: quia quicumque se conformare debet suæ Ecclesiæ, ut colligitur ex c. De iis, dist. 12. & c. Convenit dist. 5. de consecr. Confirmatur: quia id debebant olim ante bullam Pij V. in hac autem nulla quoad hoc facta est mutatio.

Satis equidem constat obligatos ad breviarium Romanum nullatenus posse uti alio breviario, etiam privatum: cum nemo ex iis, nisi solâ formulâ breviarii Romani satisfacere possit, ut expressè habetur in Bulla citata. Quo non obstante juxta Rodriguez tom. 1. q. 99. Reg. q. 42. ar. 8. & Miranda tom. 1. Man. Pralat. Reg. q. 37. n. 13. contradicente Castro Palao & aliis, Fratres Minores, ex regula ad officium Romanum obligati, extra conventum existentes, possunt cum religiosis, alio breviario, quàm Romano utentibus, officium eorumdè breviario persolvere, & suæ obligationi satisfacere, virtute concessionis Innocentii IV. id indulgentis. Quam concessionem per bullam Pij V. non revocari ceterum allegati Doctores, quorû sententiã in praxi securam existimat Diana P. 3. Tr. 1. c. Resol. 135. & in eo saltem casu admittit Bassani in Suppl. V. horæ canonice 11. n. 2. & 3. quo Frater Minor careret breviario Romano.

Petes I. An utentes breviario Romano teneantur præfixis per rubricas diebus ad officium B. Mariæ, septem Psalmos Penitentiales, gradualis, litanias & ad officium defunctorum? Resp. neque obligari nec citari: in choro, ex concessione Pij V. Bullâ, Prout per rubricas diebus, propositis certis indulgentiis. Declarat autem se hoc concedere sine præjudicio sanctæ consuetudinis Mariæ Ecclesiarum, in quibus officium parvum Beata Mariæ semper virginis in choro dici consueverat, ita ut in prædictis Ecclesiis servetur ista laudabilis & sancta consuetudo celebrandi more solito prædictum officium. Unde in ejusmodi Ecclesiis remansit quoad chorum prædicta obligatio: adeoque in choro Ecclesiarum notarum, saltem cõstitutione Pij V. antiquorum, est diebus præfixis obligatio recitandi prædictum officium: cui tamè satisficit, dummodo in choro recitetur; etsi privati non habeant specialem recitandi obligationem.

Circa officium defunctorum nota, illud recitan-

11. Quamvis sequitur utendo alio breviario, probabilius nequit per alium usum Roman.

12. Quod si sum suum consuetudinem utendo breviarii Romani, mansi, qui nequequam facere per alios. Nisi peritiam, quod V. uti sciant esse similitudine diligenter.

13. Prout per rubricas diebus, propositis certis indulgentiis. Nisi ob hoc consuetudo dicitur tan concessionem antea edictam Quæ subposita materia obligatio præfixis diebus recitari debent serventur prædicta officium.

14. De officio recitan-

recitandum esse ex præcepto, etiam privatim, in die animarum, ut habet communis Doctorum sensus, & praxis: quia est pars officii proprii istius diei; cui idcirco in Calendario & Martyrologio tribuitur nomen commemorationis defunctorum. Quare, cum de hoc die fit specialis ratio, non censetur officium defunctorum, isto die recitandum, comprehendi generali abrogatione facta per bullam Pij V. quæ solum agit de diebus in rubricis præfinitis, quibus per annum recitandum est, de quibus etiam solum agitur in propria rubrica præfixa officio defunctorum circa finem breviarii, in qua nulla fit mentio diei animarum.

tionem. Equidem Bonacina sup. n. 21. hoc non apparet grave, ob parvitatem materiæ.

QUÆSTIO III.

Quo Ordine, tempore & Loco, Quæ voce & habitu sint Hora Canonica recitanda

ORDO in recitatione divini officii servandus est duplex. Primus est ordo Calendarii, juxta quem quotidie recitandum est officium, occurrit, ut patet ex præscripto Ecclesiæ. Ubi in primis graviter peccatur, dum dedita operâ legitur aliud officium notabiliter brevius; alioquin citra peccatum mortale posset quotidie recitari officium Paschæ; quod communi Doctorum judicio est absurdum.

18. Cuique diei ex præscripto Ecclesiæ solum respondet officium; in notabiliter brevius sine gravi peccato non commutabile.

Secundò, si officium occurrens scienter commutetur in aliud quasi æquivalens, Marchant & plures alii censent non improbabiler esse grave peccatum: eò quòd nõ satisfaciatur substantiæ præcepti, quòd est de hoc individuo officio; officium enim alterius diei non est ab Ecclesiâ pro hoc die institutum aut præscriptum. Quare juxta hanc sententiam repetendum esset, etiam si error bonæ fide fuisset commissus. Probabilis tamen est sententia asserens non esse mortale, immo, si adit iusta causa, nullum peccatum; tum propter auctoritatem Suarez, Valquez & plurimorum aliorum Doctorum, tum quia videri potest satisfactum esse substantiæ & fini principali præcepti, circumstantiæq; ommissa non esse adeò gravis, saltem in officio privato. Unde juxta hanc sententiam, qui sic recitasset, præsertim ex rationabili causa, vel bona fide, nihil repetere deberet: sed, si officium foret notabiliter brevius, illud compensare, v. g. legendo novem psalmos ex primo nocturno dominicæ, in qua recitatum esset matutinum de festo. Si lectis viginti matutinis advertatur error, potest pergere in proprio diei officio, quoad reliquas horas.

19. Immo juxta varios nequidem in quasi æquivalentibus.

Aliis quoad hoc probabiliter contradicentibus.

Petes II. An satisfaciatur præcepto legendi horas, qui eas lingua Hebraicâ, Græcâ aut alia vulgari privatim recitat? Resp. Aff. cum Bonacina de horis canonicis disp. 1. q. 3. p. 1. n. 15. Ratio est: quia talis implet præceptum quoad substantiam; etsi, seclusâ justâ & rationabili causa, peccet graviter, ob usitatum ecclesiæ morem & ritum non servatum, què exemplo parvipèdere & particulari suæ devotioni postponere convincitur. Quod à fortiori locum habet, si id publicè faciat. Superpositâ tamen justâ aliquâ & rationabili causâ, talem etiam à gravi peccato liberat Bassani sup. n. 3.

Petes III. An qui aliquid addit vel demittit officio canonico peccet? Resp. Aff. ut patet ex bulla Pij V. breviarii præfixâ, omnè additionem & diminutionem prohibentis. Quod quidem de diminutione per se clarum est. De additione vero, id tali intelligendum est, quâ aliquid addatur tamquam pars officii divini. Alias enim satis patet ex usu còmunis, posse aliquid addi ad majorem solemnitatem, prout inter unum & alterum versum subinde additur cantus musicus. Si autem aliquid, etiam minimum, tamquam pars addatur divino officio, eo animo, ut in perpetuum duret, mortale esse censet Suarez, Castro Palao (quem malè Bassani sup. n. 16. citat pro opposita sententia) & alii, eò quòd videatur grave, aliquid ritui Ecclesiæ in perpetuum addere, tum ob usurpatam jurisdictionem, tum ob novi quasi ritus indu-

20. Si ex errore præfixus in recitatione præcognatus, eo occurrente idem demittitur officium, & recitandum.

21. Ordo horarum inter se non obligat graviter, ideoq; facile iusta subest eum invertendi causa, iuxta

defuncto- rum in die animarum est illud esse recitandum.

15. Idem est de Litanis in festo sancti Marci & triduo rogationum.

Qualiter ad prædicta obligantur non utentes breviario Romano ex consuetudine pertinentium est.

16. Horas aliâ quam latinâ lingua recitans satisfaciatur, etsi omni culpa non careat, nisi saltem iuxta causam excusetur.

17. Præceptum est divino officio aliquid demittere vel per modum partis addere.

An excusetur brevis majori tamquam per se addatur.